

Respecte el tema 2 d'empresa: Formes jurídiques d'empreses.

La primera cosa que has de tenir clara és el concepte d'**empresa individual**. És un negoci dirigit per una persona i on no hi ha distinció legal entre el propietari i el negoci. El titular de l'explo-tació del negoci és persona física. Consisteix en que un ciutadà es dedica al comerç, comprant i venent algun bé o prestant algun servei de manera habitual¹. El nom de l'empresa serà el de la persona física. L'empresari individual pot tenir treballadors assalariats. Moltes empreses on el titular de l'explotació és empresari individual té un nom de caràcter estrictament comercial. No ho confonguis. Per exemple: "Bar Tio Pepe", "Perruqueria Ca La Rita",...

La segona cosa que has de tenir clara és el concepte de **persona jurídica**. Saps que una perso-na física (o també anomenada **natural**) és una persona com tu o com jo mateix. Ara bé, hi han persones físiques que s'associen (mitjançant un contracte²), posen recursos (diners) en comú per tal de començar un negoci. En aquest cas, el negoci, si té personalitat jurídica pròpia és independentment del socis³.

Què vol dir això? Suposem que 'A' i 'B' arriben a un acord (contracte) i s'associen. Decideixen iniciar una empresa que es dedicarà a la compravenda de sabates. 'A' aporta 10.000 euros per iniciar un negoci. I 'B' aporta 50.000. Decideixen donar nom a la seva empresa: "*La Sabata feliç Societat Anònima*". Doncs bé, ara hi han tres persones 'A', 'B' i "*La sabata feliç SA*". Aquesta empresa tindrà personalitat jurídica pròpia, la qual cosa voldrà dir que serà el titular de l'explo-tació del negoci. No seran els titulars de l'explotació 'A' i 'B'. Ells són els socis -o propietaris- i prou. Serà l'empresa qui comprarà i vendrà, qui funcionarà de manera autònoma indepen-dentment del socis, i qui serà subjecte d'obligacions i drets. Per exemple:

- L'obligació de pagar als proveïdors per les compres que realitzi l'empresa.
- El dret a cobrar de clients per les vendes que faci l'empresa.
- "*La sabata feliç SA*" serà la titular dels deutes pels préstecs que hagin concedit les enti-tats financeres (bancs). I per al qual cosa, serà la obligada a retornar els diners que el banc li va deixar, més els interessos corresponents.
- "*La sabata feliç SA*" està obligada tributàriament i pagarà impostos a l'Estat. No els seus socis (o propietaris), serà la empresa mateixa.
- Quan compres unes magdalenes al Mercadona SA. Qui te les ven no és la caixa que et cobra, és l'empresa Mercadona.
- "**La sabata feliç SA**" contractarà treballadors, i a final de mes els haurà de pagar el sou corresponent.
- Els socis o propietaris de "*La sabata Feliç SA*" poden canviar, perquè 'A', per exemple, pot decidir vendre la seva part de propietat a una tercera persona anomenada 'C'.

Concretament en el cas de la Societat Anònima que hem descrit, com que 'A' ha aportat 10.000 euros d'un total de 60.000 euros de capital (10.000 € + 50.000 €) disposa del 16'67% de la propietat de l'empresa. I és justament això el que li pertoca en cas de repartiment de bene-ficis: un 16'67%.

Aclariment: l'acció representa una part de la propietat de l'empresa. És indivisible. És una unitat de propietat d'una empresa. Tal com ho expressa la llei: "és una part alíquota de la propietat d'una empresa".

¹ Article 1 del Codi Mercantil.

² Article 1254 del Codi Civil.

³ Article 35 apartat 2 del Codi Civil

Exemple: Ja saps que el benefici de l'empresa són els seus ingressos (vendes, principalment) menys les despeses (com les compres, sous i salaris, seguretat social, etc...). $B = I - D$. Suposem que els Beneficis obtinguts han sigut de 50.000 €. Doncs bé, el repartiment serà el següent:

A => $16'67\% \times 50.000 \text{ €} = 8.335 \text{ €}$ (a aquest import se l'anomena **dividend**)
 B => $83'34\% \times 50.000 \text{ €} = 41.670 \text{ €}$

Quan hagin de prendre la decisió 'A' i 'B' sobre qui dirigirà el negoci (o sobre qualsevol altra qüestió relacionada amb l'empresa), la opinió de 'B' valdrà 83'34% i la d' 'A' valdrà 16'67%.

Per tot allò exposat hi han tres **TIPUS** de persones diferents a una empresa que té **personalitat jurídica pròpia**:

①	②	③
Els socis	Els treballadors	L'Empresa

Cadascú d'aquests actors realitzen tasques diferents.

L'empresa, com ja he dit és una persona. Jo mateix les he vist néixer, créixer, i morir. L'empresa té una personalitat (una forma de ser) pròpia. És capaç de viure més enllà de la vida dels seus socis fundadors (persones que la van crear). Saps per què? Doncs perquè és una forma d'organització social de persones físiques (o naturals) on totes tracten de guanyar-se la vida, i on serà l'empresa qui produirà i vendrà un determinat producte que els clients estan disposats a comprar amb diners.

Exemples:

1. **Ford Motor Company**, va ser fundada al 1903 per Henry Ford a Detroit, que fabrica automòbils. Nacionalitat: EEUU
2. **Douglas Aircraft Company**, va ser fundada al 1921 per Donald W. Douglas, que fabrica avions comercials. Nacionalitat: EEUU.
3. **CaterpillarInc**, va ser fundada al 1925 per Daniel Best & Benjamin Holt. Nacionalitat: EEUU.
4. **General Dynamics European Land Systems-Santa Bàrbara Sistemas**, fundada amb capital públic (per l'Estat Espanyol) a l'any 1960 (els seus inicis són des del 1540). Fabrica municions i armes de guerra. Nacionalitat: Estat Espanyol.
5. **BDR Thermea**, que fabrica des de 1917 mobiliari pel banys sota el nom comercial de "Roca". Nacionalitat: Catalunya.
6. **Agrolimen**, que produeix aliments des del 1937 sota el nom de **Gallina Blanca**. Un dels seus productes més coneguts és l' **Avecrem**. Nacionalitat: Catalunya.
7. **Damm SA**, que va ser fundada 1876 per August Kuentzmann Damm i Joseph Damm, que produeix cervesa, aigua embotellada i altres refrescos. Nacionalitat: Catalunya.
8. **Grupo Saint-GobainCristalería SA**, que va ser fundada amb capital francès a Euskadi, concretament a Bilbao el 1905. Fabrica vidre pla (de les finestres), envasos de vidre, finestres de vidre pels cotxes...
9. I així un llarguíssim etcètera... ..

EXERCICIS SOBRE SOCIETATS

1.- L'empresa **Dalet S.A.** es constitueix amb 600.000 € de capital. 'A' aporta 40.000 €, 'B' aporta 20.000 €, 'C' aporta 269.600 € i 'D' aporta 270.400 €. El valor nominal de l'acció és de 800 €, perquè així ho han decidit els socis en el contracte de constitució de Dalet S.A.

1. Quantes **accions** formen el capital de l'empresa?

Resposta:

$$\frac{600.000 \text{ €}}{800 \text{ €/acció}} = 750 \text{ accions}$$

2. Quantes **accions** té 'A', 'B', 'C' i 'D'?

Resposta:

$$\text{'A' tindrà: } \frac{40.000 \text{ €}}{800 \text{ €/acció}} = 50 \text{ accions}$$

Soci	K. aportat	nombre d'accions per soci
A	40.000 €	50
B	20.000 €	25
C	269.600 €	337
D	270.400 €	338
Totals	600.000 €	750

3. Quin percentatge d'**accions** té cada soci?

Resposta:

$$\text{'A' tindrà: } \frac{50 \text{ accions}}{750 \text{ acció}} \times 100 = 6,67\% \text{ de les accions}$$

Soci	nombre d'accions per soci	Percentatge Delk. (capital)
A	50	6,67%
B	25	3,33%
C	337	44,93%
D	338	45,07%
	750	100%

4. Qui té més **accions**?

Resposta:

$$\text{'D'} > \text{'C'} > \text{'A'} > \text{'B'}$$

5. Si l'empresa té de benefici 156.000€ quant li correspondrà de **dividendsa** cada soci?

Resposta:

$$\frac{156.000 \text{ €}}{750 \text{ accions}} = 208 \text{ €/acció;}$$

$$\text{A 'A' li correspondrà } 208 \text{ €/acció} \times 50 \text{ accions} = 10.400 \text{ €}$$

Soci	Nombre d'accions per soci	Dividends
A	50	10.400 €
B	25	5.200 €
C	337	70.096 €
D	338	70.304 €
Totals	750	156.000 €

6. Algú podrà controlar l'empresa malgrat que els altres socis no estiguin d'acord amb les seves decisions?. De ser que no, quines aliances es poden establir?

Resposta:

Cap soci disposa de més del 50% del K. De no posar-se d'acord els socis a l'hora de prendre decisions es podran establir les aliances següent:

Aliances	Percentatges	Total percentual
'D' + 'C' + opcionalment 'A' ó 'B' ó cap	45'07% + 44'93%	90%
'D' + 'A' + opcionalment 'C' ó 'B' ó cap	45'07% + 6'67%	51'74%
'C' + 'A' + opcionalment 'B' ó 'C' ó cap	44'93% + 6'67%	

2.- L'empresa **Alpha S.A.** es constitueix amb l'aportació 'A' de 7.000 €, de 'B' 21.000 € i 'C' aporta 42.000 €. Els socis 'A', 'B' i 'C' decideixen que cada acció tindrà un valor nominal de 70 €.

1. Quantes accions formen el capital de l'empresa?

Resposta:

$$\frac{7.000 + 21.000 + 42.000}{70 \text{ €/acció}} = \frac{70.000}{70 \text{ €/acció}} = 1.000 \text{ accions}$$

2. Quantes accions té 'A', 'B' i 'C'?

$$\text{'A' tindrà: } \frac{7.000 \text{ €}}{70 \text{ €/acció}} = 100 \text{ accions}$$

Soci	K. aportat	nombre d'accions per soci
A	7.000 €	100
B	21.000 €	300
C	42.000 €	600
Totals	70.000 €	1.000

3. Quin percentatge d'accions té cada soci?

$$\text{'A' tindrà: } \frac{100 \text{ accions}}{1000 \text{ acció}} \times 100 = 10\% \text{ de les accions}$$

Soci	nombre d'accions per soci	Percentatge delk. (capital)
A	100	10%
B	300	30%
C	600	60%
	1000	100%

4. Qui té més accions?

'C' és el soci amb més accions

5. Si a 31/12/2015 el benefici és de 50.000 € quina quantitat rebrà cada soci quan se'l reparteixin.

Resposta:

$$\frac{50.000 \text{ €}}{1000 \text{ accions}} = 50 \text{ €/acció};$$

A 'A' li correspondrà 50 €/acció x 100 accions = 5.000 €

Soci	Nombre d'accions per soci	Dividends
A	100	5.000 €
B	300	15.000 €
C	600	30.000 €
Totals	1.000	50.000 €

6. Algú podrà controlar l'empresa malgrat que els altres socis no estiguin d'acord amb les seves decisions?. De ser que no, quines aliances es poden establir?

'C' sempre podrà controlar l'empresa perquè els altres socis no sumen el 51% del capital.

3.-L'empresa **Zayin S.A.** es constitueix amb un capital de 155.000 €. Hi ha tres socis: 'A' que aporta el 50% del capital, 'B' aporta 25%, 'C' aporta 12% i 'D' aporta el 13%. El valor nominal de cada acció és de 25 €, perquè així ho han decidit els socis en el contracte de constitució de la societat.

1. Quantes accions formen el capital de l'empresa?

Resposta:

$$\frac{155.000 \text{ €}}{25 \text{ €/acció}} = 6.200 \text{ accions}$$

2. Quantes accions té 'A', 'B', 'C' i 'D'?

Resposta:

$$\text{'A' tindrà: } \frac{50}{100} \times 6.200 = 3.100 \text{ accions}$$

Soci	K. aportat	nombre d'accions per soci
A	50%	3.100
B	25%	1.550
C	12%	744
D	13%	806
Totals	100%	6.200

3. Quants diners va aportar cada soci quan es va constituir la societat?

Cada acció té un valor nominal de 25 €

Soci	Accions/soci	K. aportat
A	3.100	77.500
B	1.550	38.750
C	744	18.600
D	806	20.150
Total	6.200	155.000

4. Qui té més accions?

'A' és l'accionista majoritari

5. Si a 31/12/2015 el benefici és de 85.000 € quina quantitat rebrà cada soci quan se'l reparteixin.

$$\frac{85.000 \text{ €}}{6.200 \text{ accions}} = 13'71 \text{ €/acció} \rightarrow \text{aquest és el dividend per acció}$$

Soci	Accions/soci	K. aportat
A	3.100	42.501 €
B	1.550	21.250'50 €
C	744	10.200'24 €
D	806	11.050'26
Total	6.200	85.002 € No quadra pel l'arrodoniment De l'euro, però això és inevitable.

6. Algú podrà controlar l'empresa malgrat que els altres socis no estiguin d'acord amb les seves decisions?. De ser que no, quines aliances es poden establir?
'A' és el soci majoritari. Però no té el 51% de les accions. I els altres accionistes sumen 50%. Tampoc arriben al 51%. Així que en cas que no es possessin tots d'acord caldria una aliança entre 'A' i algú altre soci. No és possible cap altre combinació.

En aquesta lliçó trobaràs les diferents classes de formes jurídiques que pot prendre una empresa. L'empresari individual i la Societat Anònima en són dos tipus, però n'hi ha més. I també trobaràs com s'organitza una empresa amb personalitat jurídica pròpia:

- Què són els **administradors**.
- Què és la **Junta d'Accionistes**.
- Quin paper poden jugar els **treballadors**, en determinades formes jurídiques.

Fixa't bé que en cap moment he parlat del concepte d'Autònom. El RETA, el Règim Especial de Treballadors Autònoms és una forma de cotitzar (pagar) a la Seguretat social. I no és objecte d'estudi d'aquesta unitat.

La **Junta d'Accionistes** decideix les gran línees de govern de l'empresa (cada accionista segons el seu percentatge d'accions), com per exemple, qui realitzarà la Direcció de la mateixa. La direcció la farà una persona anomenada Administrador. Aquest càrrec està regulat per Llei.

L'**Administrador** de la Societat. Cal explicar que d'haver més de dos s'anomena **Consell d'Administració**. Existeix el **Contracte de d'Alta direcció**, en que els socis contracten a un professional en la Direcció d'Empreses que no té ni per què ser soci. El **Contracte d'Agència** és el típic mitjançant el qual un agent distribueix un producte d'una important empresa: seria el cas dels concessionaris de cotxes i la SEAT. El contracte de **Franquícia**, està explicat al llibre de text.

A les empreses PIMES és fàcil que els papers que abans he descrit puguin confondre's: Soci amb administrador amb treballador. Però que les figures queden ben diferenciades amb la llei a la mà.

El **RETA**, és el Règim Especial de Treballadors Autònoms. Se l'anomena coloquialment "autònom". Els treballadors d'una societat que tinguin prou accions per influenciar en la direcció de la mateixa han d'estar donats d'alta a la Seguretat Social pel RETA, no pel Règim General. Tal com diu la llei de la Seguretat Social. I si un treballador exerceix l'administració de l'empresa passa immediatament al RETA.

Les Cooperatives no tenen ànim de lucre. Això no vol dir que els seus socis no vulguin lucrar-se per guanyar-se la vida, sinó que és la Societat la que no té ànim de lucre. Una Organització No Governamental tampoc té ànim de lucre, però no té un caràcter mercantil perquè no es dedica a vendre un producte, sinó a tenir donar serveis socials. La ONG (en el seu conjunt, amb personalitat jurídica pròpia) la que **no té ànim** de lucre: **Amnistia Internacional, Médicos sin Fronteras, Càritas Diocesana...** Això no vol dir que les ONG no tinguin persones que treballen i estan assalariades. Però no reparteixen dividends, perquè el benefici cal que es destini íntegrament als fins socials que persegueixen.

I finalment, com a culminació, cal explicar què és una **SCCL (Societat Cooperativa Catalana Limitada)**, perquè així ho exigeix la Generalitat de Catalunya. Aquesta figura jurídica la pots mirar a la wikipedia.

Bé, i a partir d'aquí —si ja tenen clars tots els altres conceptes— ja es pot explicar als estudiants les diferents entitats sense personalitat jurídica que existeixen. Com **Societat Civil Particular** (Privada, en segons quins texts legals), i **Comunitat de Bens**(com per exemple les "**Comunitats de propietaris**" d'un bloc de pisos). La **Societat Civil Pública** que parla el llibre de text no existeix. Existeix l'obligació d'eleva a públic la SCP si hi han immobles en el contracte privat entre les parts, però res més.